

Fjädersns utvärdering 2011

*” Hur kan de ha gjort så fint, säger nog människorna.
Det måste ha varit väldigt duktiga barn! ”*

Citat ur barnens utvärdering av utställningen i Botaniska trädgården

Fjädersns utvärdering 2011

Fokus under året

Tidsaxeln:

Vi har detta år arbetat fram ett pedagogiskt verktyg och ett reflektionsredskap som vi kallar **tidsaxel**. Detta arbete började redan under förra läsåret men i år har vi utvecklat tidsaxeln så att även föräldrar och andra besökare ska kunna förstå hur det pedagogiska arbetet med barnen på avdelningen fortskrider. Tidsaxeln består av två delar. Den övre halvan består av tydliga, talande rubriker samt en kort sammanfattning som ska förstås av alla. Denna övre del sitter på anslagstavlan och kan läsas separat men kompletteras runt om med dokumentationer av olika slag så att de som är intresserade kan fördjupa sig i avdelningens projekt. Vår förhoppning är att tidsaxeln ska visa både oss pedagoger och övriga hur projekten fortskrider, vilka val vi gjort, hur det ena ledde till det andra... Den undre halvan är pedagogernas arbetsredskap. Där skriver vi ner vad vi observerat, dokumentationer vi gjort, tankar som väckts, frågor vi ställt oss, hur vi relaterar till läroplanens mål, pedagogernas val... osv

Kreativt lekmaterial:

Vi har fortsatt med att erbjuda barnen ett flerkompositionellt och utvecklingsbart lekmaterial. Vi tycker att vistelsen på förskolan är en meningsfull och viktig tid, en början till det livslånga lärandet. Därför erbjuder vi inte "färdiga" leksaker där vi fråntar barnen deras egna kreativa förmågor, utan leksaker som stimulerar till utforskande, undersökande och utveckling. Lärande leksaker som skapar aktiva och kreativa barn!

Projekt under året

Bland blåmesar och fyrkantsfåglar

Ett projekt som startar ur barnens intresse för fåglarna som besöker vårt fågelbord utanför fönstret.

Fågelstudier:

Utanför fönstret hängde vi upp ett fågelbord så vi kunde spana på fåglarna som kommer och äter. Barnen blev omedelbart intresserade av fåglarna och många nya frågor väcktes hos barnen.

Exempel:

1. Hur ser fåglar ut?
2. Vad är det för skillnad mellan olika fågelarter?
3. Vad tycker fåglar om för mat?
4. Vad blir fåglar glada av?

Vi pedagoger utmanade barnen att ta reda på svaren.

1. Hur ser fåglar ut?

För att kunna undersöka och iakttä fåglar på nära håll, utan att fåglarna flyger iväg, samlades vi runt vår uppstoppade fasan. Vi tittade noga, noga och gjorde nya upptäckter.

Utdrag ur barnen reflektioner:

- Den har två ben precis som jag men inte lika många "tår".
- Den har svarta prickar på magen.
- Vi har bara prickar på magen när vi är sjuka.

2. Vad är det för skillnad mellan olika fågelarter?

Barnen studerade och ritade av olika fågelarter. De reflekterade över likheter och olikheter.

- Fåglar heter olika när de ser olika ut men de kan heta lika när de ser lika ut.

Det finns mera barn som heter Axel men de ser inte ut som jag. Men alla som heter Blåmes ser samma ut."

Barnen ritade av fåglar vid flera tillfällen. Innan de ritade en ny teckning bad vi dem reflektera över sin förra teckning.

"Vad det något som jag glömde rita då, som jag ser nu? Har jag upptäckt något nytt sen sist? Är det något i min förra teckning som jag är missnöjd med? Är det något jag är extra nöjd med?"

Alla teckningar, bilder och fågelböcker samlade vi i en fågelhörna. Barnen använde ofta denna hörna spontant till reflektion och samtal. Här sker möten mellan barnen!

De äldre barnen sammanställde sina nya upptäckter, tankar och erfarenheter av fåglar i boken "Världens bästa fågelbok". Utdrag om Domherren ur boken:

"Magen är nästan rund. Den är röd på magen om det är en pojke och om det är en flicka så är den lite ljusbrun på magen. Den är svart på huvudet och svart och grå på vingarna. Den gillar nog att vara snygg! Näbben är tjock men inte så lång och inte så spetsig. Undrar varför den heter Domherre? Den är ju inte dum.

Herre, det är ju en vuxen man men varför heter mammorna domherre? Det kanske är för att de vill heta lika i familjen.

Den låter piu - piu, piu - piu - 3 piu, piu..."

3. Vad tycker fåglar om för mat?

Barnen ville ge fåglarna annan mat än bara frön. Men vad tycker fåglar om för mat? En grupp barn undersökte detta genom att tillsammans ordna ett fågelbord där de spikade fast olika sorters mat. Varje vecka tog de in fågelbordet och undersökte vad fåglarna ätit och diskuterade resultatet.

"Varför har de ätit korbbrödet men inte korven? De kanske inte tycker om ketchupen.

"De har inte ätit tomaten, det är nog för att de inte vill bli kladdiga om näbben"

Under undersökningen använde sig barnen mycket av matematik.

Två barn funderar över hur många ärtor fåglarna har ätit.
"Vi la dit 20 ärtor men nu är det bara 8 kvar." De tar hjälp av sina fingrar för att förstå.

Hur många skålar behöver barnen spika fast på fågelmatbordet när de ska prova om fåglarna tycker om Williams veckomeny? Barnen löser problemet genom att lägga en skålvid varje "dag".

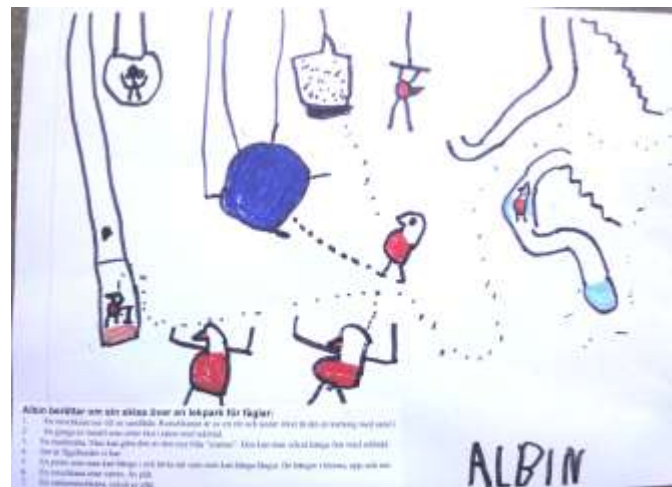
Barnen ritade en "tabell" där de sammanställer sin undersökning och sorterar maten efter: *"Fåglar tycker om"* och *"Fåglar tycker inte om"*.

4. Vad blir fåglar glada av?

Barnen ville ge fåglarna presenter för att göra dem glada. Men vad gör fåglar glada? Barnen diskuterade och kom överens om att göra en lekplats. För lekplatser blir väl alla glada av? En grupp barn gör ritningar över hur lekplatsen kan se ut. De förklarade sina idéer för varandra och tillsammans funderade de över vilka material som de skulle använda.

"Metall är nog bra, det är hårt och tål vind, bättre än plast eller papper"

De bestämde sig för att prova olika material för att se vilka som fungerade bäst och vilka som var mest hållbara.

Drama:

Genom att dramatisera och leka fåglar levde sig barnen in i fåglarnas värld och fick en djupare förståelse och en känsla för fåglarna.

Hur gör fåglarna när de flyger?

Barnen gestaltar hur fåglarna rör sig när de **inte** flyger.
Hur har fåglarna vingarna? Var är huvudet i förhållande till kroppen

Hur pratar fåglarna med varandra? Hur pussas de?

Fåglar på olika sätt:

Barnen arbetade praktisk med att forma fåglar. Barnen använde olika ”språk” och uttrycksätt utifrån egna intressen.

Lera

Bokstäver

Skuggor

Ståltråd

Fantasi:

På Fjädern vill vi alltid lyfta fantasins värde i alla projekt. Vi ser fantasin som grund för all kreativitet och nytänkande. Att kunna tänka/ fantisera om någonting som inte finns, anser vi, är en nödvändighet för att utveckling ska ske. I detta projekt har barnen fått fantisera och leva sig in i hur det skulle vara att kunna flyga. De har även uppfunnit nya fågelarter.

Exempel:

Tvånäbbadtiovingarsartonbensfågel

” - Den har två näbbar för då kan den äta från båda hållen och den kan flyga jättesnabbt med alla vingar. Om den har skadat alla vingarna kan den springa jättefort istället med alla ben. Den har tre ögon. Ett som kan titta neråt, ett som kan titta uppåt och ett som kan titta bakåt.”

Felix 4år10mån

Övriga projekt under året:

Flygplan:

Några barn på avdelningen flög mycket med flygplan som föräldrarna vek åt dem. Nya flygplan gjordes varje morgon som barnen tog med hem på eftermiddagen. Det var ingen lek som utvecklades utan blev mer en "tävling" om vem som hade flest flygplan. Vi pedagoger bestämde oss för att utmana barnen att gå vidare med sitt flygplansintresse.

Hur får man de vikta pappersflygplanen att flyga bäst ?

De äldsta barnen undersöker och reflekterar över vilka olika faktorer som inverkar.

Har storleken på flygplanen någon betydelse? Vilket papper funkar bäst? Har det någon betydelse hur man kastar (kastteknik)?

Har kasttekniken någon betydelse?

Språkutveckling:

När barnen berättade för varandra om undersökning de gjort uppmärksammade vi att hur svårt barnen hade att förklara med beskrivande ord. De kunde till exempel säga: "Jag håller här och kastar så här". Vi bestämmer oss för att tänka på att själva använda ett rikt språk och fullständiga meningar och utmanade även barnen till detta på olika sätt.

Tigertidningen:

Att de barn som ska börja förskoleklass till hösten gör en Tigertidningen är en gammal tradition på Fjädern. Tidningen görs av och handlar om de barn som går i Tigergruppen. Barnen intervjuas om hur de tycker tiden på Fasanen har varit, vad de lärt sig, vad de blir glada av, vad de är jättebra på och hur de tänker sig sin framtid som vuxen. Barnen samtalar tillsammans om sina kompisar, ritar och berättar om hur de tycker kompisarna är, vad de är bra på osv. Tidningen delas ut på sommarfesten som "avskedspresent" till de barn som ska sluta.

I detta arbete lyfter vi fram olikheter (egenskaper, personligheter, förmågor..) som en tillgång.

Föräldramedverkan:

Ett mål som vi arbetat mot/för i många år är att få föräldrarna mer delaktiga i och mer intresserade av pågående projekt på Fjädern. Tidsaxeln har i år varit vårt nya sätt att få barnens och vårt arbete mer tydligt och synligt för föräldrarna. Där kan föräldrarna läsa och se hur projekten fortskrider. Vilka utmaningar barnen har fått, hur vi tar del av barnens tankar, idéer och vilket lärande som skett.

I tidsaxelns sammanfattning försöker vi medvetet använda oss av ett enkelt och tydligt språk som ska förstås även utan att man varit med från projektets start eller har lärarutbildning.

I vår dagbok som är riktad till föräldrarna har vi försökt att inte bara berätta vad vi har gjort utan även varför. Under vårens föräldramöte valde vi att vara i Botaniska trädgården under utställningsveckan. Fördelen var att alla deltog! Barnen fick ha huvudrollen på riktigt. Alla föräldrar fick en inblick i vad barnen hade arbetat med under året. Dessutom infanns sig en grupp känsla denna härliga vårkväll!

Analys och tankar inför nästa år:

Tidsaxel:

Genom att använda denna Tidsaxel har vi en klar bild framför oss när vi nu ska sammanfatta året. Den ”röda tråden” finns från september fram till maj månad. En tydlig översikt!

Att tänka på: Vi måste fortgående uppdatera tidsaxeln. Går det för lång tid mellan gångerna så glömmer man lätt bort vilka val vi gjorde osv. Det känns viktigt att se tidsaxeln som ett ”levande” dokument som man hela tiden kan ändra i eller lägga till nya reflektioner. Nästa år ska vi ha pedagogernas tidsaxel uppsatt vid vår dator för att lätt kunna uppdatera den med frågor eller observationer som samlas under t.ex. en förmiddag.

Vi vet fortfarande inte om Tidsaxel är rätt namn? Det är ju inte tiden som är det viktiga att visa utan processen. Men vad ska den heta istället?

Vi hoppas att tidsaxeln nått sitt syfte att nå föräldrarna och vår ambition är att den ska utvärderas av föräldrarna genom en enkät i någon form.

Hur vi formulerar oss:

Vi har även börjat tänka på hur vi formulerar oss i vår dagbok och annan dokumentation. När ska man använda ordet pedagoger, vi, eller barnen?

Exempel: Ibland skriver vi att ”barnen reflekterade kring fåglarnas liv”, men det är ju inte så att barnen alltid bara sätter sig ner i en grupp och börjar diskutera fåglar, utan vi pedagoger finns med och ställer frågor och följer upp tankar m.m. Detta behöver vi nog förtydliga ibland i vår dokumentation. Hur processen går till och vilken roll vi pedagoger har.. Detta är även något vi har pratat med vår Pedagogista Kristina Mansfeldt om.

Verktyg i vårt pedagogiska arbete:

Vi har under detta läsår fått en Mac-dator som nytt arbetsredskap. Nästa år vill vi utveckla vårt användande av den och lära oss fler användningsområden och funktioner. Vi vill bland annat utveckla vårt filmande och när vi visar bilder vill vi kunna lägga till barnens röster/komentarer.

Vi har tyvärr använt vår kanon något mer sparsamt i samlingar och gruppverksamhet detta år men den har funnits med mer i den fria leken med uppförstorade djur, skogsmiljöer m.m. Vi försökte att få filmer på fåglar men det tar väldigt tid att ladda ner och dessutom var det svårt att få de bärbara datorerna att koppla upp sig mot projektorn. Småsaker kanske men väldigt irriterande när man har en grupp som väntar. Till nästa år måste vi ta hjälp så att vi får det tekniska att enkelt funka. Vi har inte tid med att det ska krångla!

Situationen på avdelningen 2011

Fjädern fick ett nytt arbetslag i augusti då My började (efter Margita som slutat). Under året har vi arbetat ihop oss och är nu ett mycket väl fungerande arbetslag där vi kompletterar och utvecklar varandra och trivs mycket bra tillsammans.

I augusti började fyra nya barn på Fjädern (tre från Vingen och en från en annan förskola). Ytterligare ett ”Vingenbarn” började på Fjädern i januari då ett barn slutat. Alla barn (utom ett varannan vecka) har varit heltidsbarn och inget barn har hämtats innan kl 16.00 (under senvåren fick ytterligare två barn kortare vistelsetider).

Mellan 16.00-16.30 har ca halva barngruppen gått hem men ofta har cirka 10 barn följt med till stängningsavdelningen på Tuppen. Att barnen har varit här hela dagar har inneburit ett intensivt år för oss personal. Det har varit svårt att hinna med övriga arbeten (dokumentation, ta del av information, läsa e-post, ge ut föräldrauppgifter, förbereda sig inför utvecklingssamtal, fixa pedagogiska miljön, prata ihop oss med Vingen m.m.), eftersom vi alla har behövts i barngruppen under hela dagen.

Mellan den 11 oktober – 20 januari fick vi förstärkning av en pool på eftermiddagarna mellan 14-16.30, vilket innebar en stor hjälp för oss. Först då fick vi möjlighet att ibland hinna renskriva och sätta upp dokumentationer.

Vårterminen har känts tung då en orolig känsla inför framtiden blev hängande över personalen pga. styrelsens beslut om upprivna avtal, nya arbetstider på fredagar m.m. Fokuset på barngruppen, projektarbetet och arbetet med den nya läroplanen blev lidande, då vi istället behövde att diskutera fredagsjourer m.m under planeringstid och personalmöten.

Det kändes tungt att mitt i all denna oro börja förbereda utställningen i Botaniska trädgården. Utställningen kräver mycket tid, kraft och engagemang och vi känner att det behövs sättas in extra resurser för att ett sådant arbete ska flyta på utan att barngruppen blir lidande. Vi känner ett behov att vi på förskolan ska utvärdera och diskutera varför vi är med på utställning och hur vi kan förbättra och förenkla inför eventuellt kommande utställningar

Fjädern deltog även vid en utställning ”Biologisk mångfald” under v.44 i orangeriet i Botaniska trädgården där vi ställde ut barnens ”Blomtavla”.